

۱۶۵۹۱۱۱

راصا متدین

☀️ | به نام خداوند خورشید و ماه
🌙 که دل را به نامش خرد داد راه |

ششم

تیزهوشان

مهرماه تست هوش و استعداد

مرجع پرسش‌های خیر کلامی

مؤلف: مهندس مصطفی...

ویرایش جدید

به همراه
سوال‌الات
آزمون تیزهوشان
۹۸-۹۹
+ پاسخ‌نامه‌ی
تشریحی

مهرماه

سرشناسه: باقری، مصطفی. / عنوان و نام پدیدآور: تیزهوشان ششم ۱۰۰۰ تست
هوش و استعداد مرجع پرسش های غیرکلامی / مشخصات نشر: تهران:
مهرماه نو، ۱۳۹۵ / مشخصات ظاهری: ۲۸۴ ص.؛ محور ۲۲ x ۲۹
س.م. / شابک: ۸-۵۲۲-۳۱۷-۶۰۰-۹۷۸ / وضعیت فهرست نویسی:
فنیای مختصر / فروست: تیزهوشان / یادداشت: فهرست نویسی
کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است
/ شماره کتاب شناسی ملی: ۴۲۰۳۹۱۵

ششم

تیزهوشان

۱۰۰۰ تست هوش و استعداد

مرجع پرسش های غیر کلامی

ناشر

مؤلف

نوبت چاپ

تیراژ

شابک

قیمت

مدیر تألیف

مدیر تولید

مدیر هنری

ویراستار

صفحه آرا

طراح جلد

رسام

حروفچین

مهرماه نو

مصطفی باقری

بیست و ششم، ۱۳۹۵

۵۰۰۰ نسخه

۹۷۸-۶۰۰-۳۱۷-۵۲۲-۸

۵۹۰۰۰ تومان

زهره قراچلو

سمیرا سیاوشی

محسن فرهادی

راحله فریدون نژاد، ساعده نمازی، کبری ملکی

سحر طاهر

حسام طلایی

نوشین علوی پویا، آیلین جوابده، منصوره محمدی، سامان شاهین پور

سمانه خاوری

مهرماه

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه مینا، پلاک ۳۷
دفتر مرکزی ۶۶۴۰۸۴۰۰
واحد فروش ۶۶۴۰۸۴۰۳
روابط عمومی ۶۶۹۶۸۵۸۹
فروش اینترنتی و تلفنی ۶۶۴۷۹۳۱۱
پیامک ۳۰۰۰۷۲۱۲۰
www.mehromah.ir

© کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات مهرماه نو می باشد هر گونه برداشت از مطالب این کتاب بدون مجوز کتبی از ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

بخش ۱ ۹	استدلال تحلیلی تصویری	بخش ۲ ۸۱	درک ساختار شکل‌ها	بخش ۴ ۱۴۳	درک و تجسم شکل‌های فضایی
تکمیل شکل‌ها ۱۰		درک ساختار شکل‌ها (مسائل نوع ۱) ۸۲		نحوه‌ی ساخت مکعب‌ها (جعبه‌ها) .. ۱۴۴	
دقت نظر در تحلیل شکل‌ها ۲۰		درک ساختار شکل‌ها (مسائل نوع ۲) ۸۵		تاس‌ها (مکعب‌های بازی) ۱۵۰	
طبقه‌بندی شکل‌ها ۲۷		درک ساختار شکل‌ها (مسائل نوع ۳) ۸۹		تشخیص سطوح تماس ۱۵۷	
تناسب در ارتباط شکل‌ها ۳۳		درک ساختار شکل‌ها (مسائل نوع ۴) ۹۱		بخش ۵ ۱۵۹	استدلال تحلیلی منطقی
دنباله‌ی شکل‌ها ۴۴		درک و شمارش شکل‌ها ۹۳	بخش ۳ ۱۰۳	ساعت‌های عقربه‌ای ۱۶۰	
شکل‌های نهانی ۵۷		تجزیه ذهنی	تجزیه ذهنی	ساعت‌های دیجیتالی ۱۶۴	
اجرای قاعده در شکل‌ها ۶۰		شکل‌ها در آب ۱۰۴	شکل‌ها در آب ۱۰۷	الگوهای عددی ۱۶۶	
موقعیت نقاط مشترک بین شکل‌ها ... ۶۳		حروف و ارقام در آینه ۱۱۲	شکل‌ها در آب ۱۱۰	الگوهای هندسی ۱۸۷	
تکمیل جدول شکل‌ها ۶۶		حروف و ارقام در آب ۱۱۸	تاکردن کاغذ شفاف ۱۲۰	ارتباط اعداد و حروف ۱۹۱	
دسته‌بندی شکل‌ها ۷۵		تاکردن و برش کاغذ ۱۲۷		چرخ‌دنده‌ها و تسمه‌ها ۱۹۵	
				تعادل اجسام ۱۹۸	
				مزگشایی ۲۰۱	
				پاسخ‌نامه ۲۰۹	
				آزمون‌های ورودی ... ۲۶۵	
				پاسخ‌نامه‌ی آزمون‌های ورودی ۳۰۲	

مقدمه‌ی مؤلف

دانش آموزان عالم را همه دانا کند
بعد از آن با خون هفتاد و دو تن امضا کند

نازم آن آموزگاری را که در یک نصف روز
ابتدا قانون آزادی نویسد بر زمین

توجه به استدلال غیرکلامی در علما و اندیشمندان از گذشته تا به امروز:

موضوعی که علاقه مندم در ابتدای بحث نظر شما را به آن جلب کنم، این است که در جوامع مختلف توسعه یافته و در حال توسعه، آموزش نسل های آینده، کشور مورد توجه ویژه قرار گرفته است. امروزه، کشورهای توسعه یافته به این نتیجه رسیده اند که بزرگ ترین ثروت هر جامعه که موجب توسعه می شود آموزش جوانان و نوجوانان است تا جایی که آقای داگلاس نورث، برنده ی جایزه ی نوبل اقتصاد، می گوید: «اگر می خواهید بدانید کشوری توسعه می یابد نه، نیازی نیست سراغ فناوری، کارخانه و ابزاری که استفاده می کنند بروید، این ها را به راحتی می توان خرید یا کپی کرد. برای دیدن توسعه به مدارس و حتی پیش دبستانی ها بروید و ببینید که چگونه به بچه ها و نوجوانان آموزش می دهند. اگر آن ها را پرسشگر، خلاق، صبور، نظم پذیر، خطری پذیر و دارای روحیه گفتگو، تعامل، مشارکت، همکاری بار می آورند، بدانید همان ها انسان ها و شخصیت هایی خواهند شد که می توانند باعث توسعه ی کشور شوند نکته ای که در آموزش حال حاضر کمتر مورد توجه قرار گرفته، آموزش استدلال های غیرکلامی به نسل های نواست. بخش عمده ای از آموزش در مدارس هنوز متکی بر استدلال های کلامی است. صورتی که استدلال های غیرکلامی اهمیت بسیار بیشتری دارند؛ چنان که خداوند نیز در قرآن کریم بارها و بارها مسلمانان را به تفکر درباره ی خالق هستی دعوت می کند. در آموزه های دینی و سخنان پیشوایان دینی ما نیز به این موضوع بسیار تأکید شده است و آن نشانه ی تیزهوشی و درایت افراد برشمرده اند؛ مانند: حدیث معروف «العقل یکنی بالإشارة».

گفتم که «الف» گفت دگر، گفتم هیچ در خانه اگر کس است، یک حرف پس است

اما متأسفانه، گویی جوامع غربی بیش از ما از آموزه های دینی سخنان بزرگانمان استفاده کرده اند (!) و از سال ها پیش به توسعه ی آموزش استدلال های غیرکلامی پرداخته اند. این موضوع تقریباً از دهه های اول قرن بیستم مورد توجه این جوامع قرار گرفت؛ چنان که در آزمون های هوش و استعدادیابی طراحی و توسعه ی این بخش پرداخته اند و اکنون، همه ی شرکت های بزرگ دنیا برای گزینش مدیران از آزمون های این چنینی استفاده می کنند.

استدلال غیرکلامی: درک و تشخیص موقعیت های بهتر

فرایند حل مسئله و شکل گیری مفاهیم بدون استفاده از زبان و کلمه، استدلال غیرکلامی نامیده می شود. استدلال تحلیلی غیرکلامی نیازمند تلاشی هدفمند در انجام عملکردهای ذهنی مانند استنتاج های رسم کردنی و فهمیدن علامت ها و اشارات است.

استفاده از استدلال غیرکلامی در زندگی روزمره:

فرض کنید هنگام خروج از خانه متوجه می شوید که هوا ابری است. در این موقعیت نتیجه می گیرید که ممکن است در چند ساعت آینده باران ببارد تصمیم می گیرید که با خود چتر ببرید. این تصمیم و عملکرد شما نمونه ای از استدلال غیرکلامی است؛ به عبارتی دیگر، قضاوت شما از موقعیت به وجود آمده منجر به تصمیم گیری سریع و مناسب شد. در غیر این صورت چنانچه از استعداد تحلیلی غیرکلامی درستی برخوردار نبودید ممکن بود زیر باران خیس شوید و چند روزی به علت سرما خوردگی مجبور شوید در خانه بمانید.

استفاده از استدلال تحلیلی غیرکلامی در زندگی حرفه ای و کسب و کار:

در زندگی حرفه ای نیز ممکن است گاهی مجبور شوید بر اساس اطلاعات و آمار قبلی، پیامدهای یک کسب و کار را پیش بینی کنید و یک سری گام های اصلاحی بردارید. برای مثال، با توجه به شناخت خود از شخصیت کارمندان، از آن در جایگاهی استفاده کنید که بازدهی بیشتری داشته باشند. فارغ از اینکه استدلال های ما منطقی، فضایی، عددی، تصویری یا انتزاعی باشند، می توان به طر قطع گفت استعدادهای غیرکلامی در اغلب موارد و بسیار بیشتر از استدلال های کلامی در زندگی روزمره استفاده می شوند.

یک ضرب المثل چینی می گوید: «یک تصویر، گویاتر از هزار کلمه است.» این جمله به خوبی نشان می دهد که چرا مردم به کمک ظاهر، زبان بدن، ابزارهای بصری و مانند آن ها، ارتباط بهتری با هم برقرار می کنند و این دلیل روشنی است که چرا استدلال غیرکلامی مستقل از زبان های گفتاری و نوشتاری است و بدون استفاده از کلمات به آسانی قابل استفاده و یادگیری است.

اگر شما یک دانش آموز، معلم و کارشناس آموزش یا حتی یک تاجر و کارآفرین هستید، برای بازدهی بیشتر باید خود را به راهکارهای توسعه‌ی استدلال غیرکلامی مجهز کنید. استدلال غیرکلامی با توانایی استنتاج برای پیش‌بینی کردن براساس تجارب گذشته یا حل مسائل پیچیده بدون کمک گرفتن از زبان، همیشه در حرکت رو به جلو و هوشیاری نسبت به جهان اطراف به ما کمک می‌کند. به‌طور خلاصه، استدلال غیرکلامی همه‌ی جنبه‌های زندگی روزمره‌ی ما را پوشش می‌دهد و برای همگامی با جهان رقابتی امروز، تیزهوشی و شهودی بودن ضروری است.

و اما راه‌های متفاوتی که می‌توانیم با استفاده از آن‌ها مهارت‌های غیرکلامی خود یا کارمندان و دانش‌آموزانمان را تقویت کنیم، عبارت‌اند از:

■ آشنایی با راهکارهای آموزش غیرکلامی و اتکای کمتر به ابزار کلامی

■ تشویق دانش‌آموزان و دانشجویان به استفاده از **سؤال‌های باز**، برای پی بردن به جواب که کمک می‌کند جنبه‌ها و سناریوهای متفاوت مسئله را درک کنند.

■ تمرکز بر راه‌های رسیدن به جواب، به جای اهمیت بیشتر دادن به پاسخ

■ معرفی مفاهیم، دنباله‌ها، گام‌ها و استفاده از زبان تمثیلی هنگام توضیح دستورالعمل‌ها

■ تشویق دانش‌آموزان به درک ارتباط بین مفاهیم متفاوت، پیامدهای یک تصمیم، استخراج الگوهای منطقی و...

■ قادر ساختن دانش‌آموزان به استفاده از دانش و تجارب قبلی خود برای مواجهه با موقعیت‌های جدید

■ تشویق دانش‌آموزان به گفت‌وگوی منطقی و انتقادی با خود، به عنوان راهکاری برای افزایش درک و نگهداری مفاهیم در ذهن

البته این‌ها فقط برخی از راه‌های توسعه‌ی مهارت‌های استدلال غیرکلامی است و **کلید حرفه‌ای شدن** در هنر استدلال غیرکلامی، تمرین است که به موضوع

باهمیت توانایی فراخوانی و به‌کارگیری مهارت‌های استدلال هنگام رخداد موقعیت جدید یا مشابه، کمک می‌کند.

سنجش استعداد تحلیلی غیرکلامی و توانایی استدلال:

به‌وسیله‌ی آزمون‌های سنجشی که توانایی‌های فیزیکی، فکری، انتزاعی و عددی فرد را تشخیص می‌دهند، می‌توان استدلال غیرکلامی را اندازه‌گیری و مقایسه کرد. این آزمون‌های سنجشی کمک می‌کند که فهمیم یک شخص می‌تواند مسائل را با استفاده از راهکارهای خلاقانه که شامل مسائل درسی متداول نمی‌شود، حل کند یا نه. همچنین معلمان را راهنمایی می‌کند تا با آشنایی با استدلال دانش‌آموزان را بسنجند و فرایند تفکر دانش‌آموزان خود را ارزیابی کنند.

پرسش‌های مختلفی برای سنجش مهارت‌های استدلال غیرکلامی در آزمون وجود دارد که در این کتاب سعی کرده‌ام انواع مختلف و متنوع آن را برای شما طبقه‌بندی کنم. از این جنبه، کتاب پیش‌روی یکی از کامل‌ترین مجموعه‌ها چاپ‌شده‌ی موجود در دنیا است که امیدوارم مورد استفاده‌ی شما قرار بگیرد.

انواع استدلال‌های غیرکلامی:

همان‌طور که گفتم، به هر استدلالی که از مهارت‌های شناختی غیر از کلام استفاده می‌کند، استدلال غیرکلامی گفته می‌شود که انواع اصلی آن عبارت‌اند از:

■ استدلال‌های انتزاعی غیرکلامی

■ استدلال‌های تحلیلی تصویری و فضایی

■ استدلال‌های عددی و محاسبات سریع

نحوه برگزاری و کاربردهای آزمون‌های استعداد تحلیلی غیرکلامی:

در کشورهای توسعه‌یافته، از آزمون‌های استعداد تحلیلی غیرکلامی برای سنجش و گزینش افراد حتمی از رده‌ی سنی ۱۱ سال به بالا استفاده می‌کنند که اغلب راهی بی‌واسطه برای ارزیابی سطح استعداد تحلیلی است. پاسخ‌دهی به سؤال‌ها به دانش بی‌نیاز دارد و افراد می‌توانند برای تعیین قدرت تفکر منطقی و تشخیص الگوها از آن‌ها استفاده کنند. محتوای یک آزمون استدلال تحلیلی غیرکلامی بسته به رده‌ی سنی و هدف برگزاری آزمون متفاوت است. همان‌طور که مشاهده خواهید کرد، طیف گسترده‌ای از سؤال‌های مورد استفاده در این آزمون‌ها را در این کتاب آورده‌ام.

دو شیوه برای برگزاری امتحانات کاغذی استدلال‌های غیرکلامی وجود دارد:

۱- استاندارد: آزمون‌دهندگان پاسخ‌های خود را روی برگه‌های امتحانی می‌نویسند.

۲- چندگزینه‌ای (تستی): آزمون‌دهندگان پاسخ خود را در برگه‌ی پاسخ‌نامه به‌طور جداگانه علامت می‌زنند.

مدت این آزمون‌ها معمولاً ۴۵ تا ۶۰ دقیقه است و مراکز آموزشی شرکت‌های بزرگ تجاری از آن‌ها به عنوان بخشی از گزینش داوطلبان خود استفاده می‌کنند.

آزمون استعداد تحلیلی غیرکلامی در کشور ما:

همان‌طور که می‌دانید، بنابر اعلام مرکز علمی پرورش استعدادهای درخشان و دانش‌پژوهان جوان که وظیفه‌ی شناسایی، جذب و پرورش دانش‌آموزان صاحب استعداد برتر (یا به اصطلاح تیزهوش) کشور را بر عهده دارند، یکی از مواد امتحانی آزمون ورودی مدارس استعدادهای درخشان (دوره‌ی اول و

دوم متوسطه) استعداد تحلیلی است که به گفته‌ی مسئولان این مرکز، ۱۵ سؤال چهارگزینه‌ای دارد که مدت زمان پاسخ‌گویی

به آن‌ها ۱۵ دقیقه است. همچنین در دفترچه‌ی راهنمای آزمون ذکر شده که سؤال‌های استعداد تحلیلی به شیوه‌ی

غیرکلامی است و طراحی آن‌ها صرفاً مبتنی بر محتوای کتاب‌های درسی نیست. در ضمن ۲۰ درصد نمره‌ی آزمون

مربوط به همین سؤال‌هاست که این خود بیانگر اهمیت دادن بسیار زیاد به این شاخه از تفکر در نظر متولیان

این امر است. به همین منظور، سؤال‌های این کتاب می‌تواند کمک شایانی برای داوطلبان این آزمون‌ها

باشد و آن‌ها را با توانایی تحلیل، طبقه‌بندی، ریشه‌یابی و سامان‌دهی مطالب و مباحث مربوط به این زمینه

آشنا کند: